

Total number of printed pages-8

3 (Sem-5/CBCS) PHI RG 1

2025

PHILOSOPHY

(Regular Generic)

Paper : PHI-RG-5016

(Indian Yogic Traditions)

Full Marks : 80

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

Answer **either** in English **or** in Assamese.

1. Answer the following as directed : **(any ten)**
1×10=10

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা : (যিকোনো দহটা)

(a) What is Nişkāma Karma ?

নিষ্কাম কৰ্ম মানে কি ?

(b) Bhaktiyoga aims at spiritual realization.
(Write True **or** False)

ভক্তিযোগৰ উদ্দেশ্য হ'ল আধ্যাত্মিক উপলব্ধি।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(c) What is Kevala Jñāna ?

কেবল জ্ঞান মানে কি ?

(d) Patañjali Yoga is also known as _____.
(Fill in the blank)

পতঞ্জলি যোগক _____ বুলিও জনা যায়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(e) Is Karmayoga opposed to Jñānayoga?

কৰ্মযোগ জ্ঞানযোগৰ বিৰোধী নেকি ?

(f) 'Sarvam Anityam'—who said this?

'সৰ্বম অনিত্যম'—উক্তিটো কাৰ ?

(g) Nirvāṇa is a changeless state.

(Write True or False)

নিৰ্বাণ হ'ল অপৰিবৰ্তনীয় অৱস্থা।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(h) What is the meaning of 'Śīla'?

'শীল'ৰ অৰ্থ কি ?

(i) Aurobindo's Yoga is known as Rājayoga/
Integral Yoga.

(Choose the correct answer)

অৰবিন্দৰ যোগক ৰাজযোগ / সৰ্বাংগীণ যোগ বুলি জনা
যায়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(j) Dhyāna is the fifth / sixth / seventh step of Aṣṭāṅgayoga.

(Choose the correct answer)

ধ্যান, অষ্টাংগযোগৰ পঞ্চম / ষষ্ঠ / সপ্তম স্তৰ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(k) Rājayoga is divided into how many steps ?

ৰাজযোগক কেইটা স্তৰত ভাগ কৰা হৈছে?

(l) How many Pitakas are there in Buddhism ?

বৌদ্ধ দৰ্শনত কেইখন পিটক আছে?

(m) What does 'Tīrthankara' mean ?

'তীৰ্থংকৰ' মানে কি?

(n) The highest level of Cittabhūmi is _____.

(Fill in the blank)

চিত্তভূমিৰ সৰ্বোচ্চ পৰ্যায় হ'ল _____।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(o) What is Viparyaya according to Yoga Philosophy ?

যোগ দৰ্শন অনুসৰি বিপর্যয় মানে কি?

(p) Is Citta conscious ?

চিত্ত চেতন হয়নে?

(q) Who authored *Yogasūtra* ?

‘যোগসূত্র’ৰ ৰচক কোন ?

(r) What is the literal meaning of the term ‘Yoga’ ?

‘যোগ’ শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?

2. Answer in brief : (**any five**) 2×5=10

চমু উত্তৰ দিয়া : (যিকোনো পাঁচটা)

(a) What is the significance of ‘Om’ (Aum) in Yoga philosophy ?

যোগ দৰ্শনত ‘ওঁম’ৰ তাৎপৰ্য কি ?

(b) What are the *four* parts of Vedas ?

বেদৰ চাৰিটা অংশ কি কি ?

(c) Mention *two* kinds of bondage of Jaina philosophy.

জৈন দৰ্শনৰ দুই প্ৰকাৰৰ বন্ধন কি কি, উল্লেখ কৰা।

(d) What are the *four* ways for the attainment of salvation according to *Yogasūtra* ?

‘যোগসূত্র’ অনুসৰি মোক্ষ লাভৰ পথ চাৰিটা কি কি ?

(e) What is Anuprekṣā in Jaina philosophy ?

জৈন দৰ্শনত অনুপ্ৰেক্ষা বুলিলে কি বুজা ?

(f) Mention the chief processes of Haṭhayoga.

হঠযোগৰ মুখ্য প্ৰক্ৰিয়াসমূহ উল্লেখ কৰা।

(g) What is Rājayoga ?

ৰাজযোগ মানে কি ?

(h) What is Jaina Triratna ?

জৈন দৰ্শনৰ ত্ৰিবন্ধ মানে কি ?

(i) Mention *two* kinds of Nirvāṇa of Buddha philosophy.

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ দুই প্ৰকাৰৰ নিৰ্বাণ কি কি, উল্লেখ কৰা।

(j) What is the meaning of Citta in Yoga philosophy ?

যোগ দৰ্শনত চিত্ত মানে কি ?

3. Answer **any four** of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a short note on Vritti.

বৃত্তি সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

(b) Distinguish between Haṭhayoga and Rājayoga.

হঠযোগ আৰু ৰাজযোগৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।

(c) What is Āsana ? Explain.

আসন বুলিলে কি বুজা? ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What do you mean by Yoga-siddhi ? Discuss.

যোগ-সিদ্ধি বুলিলে কি বুজা? আলোচনা কৰা।

(e) Write a note on Haṭhayoga.

হঠযোগৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(f) Mention *five* kinds of modifications of Citta.

চিত্তৰ পাঁচ প্ৰকাৰৰ বৃত্তি উল্লেখ কৰা।

(g) What is Pañca-Mahā-Vrata? Explain.

পঞ্চমহাব্ৰত কি? ব্যাখ্যা কৰা।

(h) Write a short note on essence of Yoga.

যোগৰ সাৰমৰ্ম সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

4. Answer **any four** of the following questions :

10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain different steps of Integral Yoga.

সৰ্বাংগীণ যোগৰ বিভিন্ন স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) "Yoga is nothing but practical psychology." Discuss after Sri Aurobindo's concept of Yoga.

“যোগ ব্যৱহাৰিক মনস্তত্ত্বৰ বাহিৰে আন একো নহয়।” শ্ৰী অৰবিন্দৰ যোগৰ আধাৰত আলোচনা কৰা।

(c) Explain the nature of Prāṇa relating to Prāṇāyāma, the fourth step of Rājayoga.

ৰাজযোগৰ চতুৰ্থ পৰ্যায় প্ৰাণায়ামৰ প্ৰসংগত ‘প্ৰাণ’ৰ প্ৰকৃতি সম্বন্ধে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write an essay on Bhaktiyoga.

ভক্তিয়োগ সম্পৰ্কে এখনি বচনা লিখা।

(e) Write an essay on Vivekānanda's concept of Rājayoga.

বিবেকানন্দৰ ৰাজযোগৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে এখনি বচনা লিখা।

(f) What is Aṣṭāṅgika Mārga ? Discuss with reference to Buddha philosophy.

অষ্টাংগিক মাৰ্গ কি ? বৌদ্ধ দৰ্শনৰ প্ৰসংগত আলোচনা কৰা।

(g) What is Samādhi according to Yoga philosophy ? Explain its different kinds.

যোগ দৰ্শনত সমাধি মানে কি ? সমাধিৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(h) What is Cittabhūmi ? Discuss briefly the five levels of Cittabhūmi of Yoga philosophy.

চিত্তভূমি কি? যোগ দৰ্শনৰ চিত্তভূমিৰ পাঁচটা পৰ্যায় সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(i) Discuss the importance of Karmayoga after *Bhagavad Gītā* for the attainment of Moksa.

'ভগবদ গীতা'ৰ আলমত মোক্ষ প্ৰাপ্তিত কৰ্মযোগৰ গুৰুত্ব সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

(j) What is Yoga according to the *Gītā* ? What are the three kinds of Yoga ? Explain.

'গীতা'ৰ মতে যোগ কি? তিনি প্ৰকাৰৰ যোগ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।